

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

הרבי הקדוש רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים בנו של הגה"ק רבי אלעזר ניסן ונכדו של הישמוח משה, נסתלק ביום ו' אלול (תרמ"ג)

הרבי הקדוש הייטב לב סיפר פעם על עצמו, שבעת שהיה סמוך וקרוב לבר מצוה שלו, קראוהו זקינו הרבי הקדוש ה"ישמוח משה", וצוהו ללמוד איזה סוגיא, ולחדש בה חידושים נחמדים, כי דודו ה"אריה דבי עילאי" - הרב מווישניצא, יהיה גם כן מן הנקראים אל סעודת הבר מצוה. למחרתו בא חתן הבר מצוה לפני זקינו, ותלמודו בידו - חידושו אשר העלה בסוגיא זו. זקינו שיבח את דבריו, אך הוציא ספר "פני יהושע", והראה לו שכבר כתובים הדברים שם... הלך חתן הבר מצוה, וחדש פעם שניה דברים נחמדים בסוגיא זו. אבל כשבא לפני זקינו, הראה לו שגם חידושים אלו כבר כתובים באיזה ספר מגדולי האחרונים, ורצונו שיגיד דרשתו דוקא מחידושים שחידש בעצמו, ועוד לא נשאו ונתנו בהם האחרונים. בפעם השלישית התעמק החתן ביגיעה עצומה, לחדש דברים עמוקים על דרך החידוד. הפעם כשהציע הדרוש לפני זקינו, כבר הוטבו בעיניו ושיבח הדברים, שהם בנויים בסברא ישרה על אדני האמת.

בספרו הקדוש ייטב לב מתייחס הרבי הקדוש לעובדא זו. זה לשונו הקדוש (ייטב לב פרשת חוקת), פעמים רחש לבי דבר טוב בסוגיית הגמרא וששתי בו, אחר זה מצאתיו בספר שנאמר בו דבר זה, והיה בלבי, מה עשה לי כי קדמני בזה, ואין בפי חדשות. ויגעתי ומצאתי שנית דבר חדש, ואז נתעורר בלבי אהבה אליו, כי זכיתי על ידו לחדש שנית.

*

בל"ד בעומר יומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי מענדל מרימנוב ז"ל, היו מתקבצים ובאים הרבה צדיקים לרימנוב לערוך ביחד את היומא דהילולא, הרבי הקדוש רבי שמעון מיערסלאב, הרבי הקדוש רבי נפתלי מראפשיץ, והבני יששכר ועוד. הרבי הקדוש הייטב לב היה אז אברך עדיין, ועם כל זה היה גם הוא נוכח בחבורת הצדיקים. באמצע היומא דהילולא, הבחינו הצדיקים שהייטב לב אינו נמצא ביניהם. אמר הרבי הקדוש מראפשיץ לחברייה, בואו ונלך לאכסניא שלו, לראות מה הוא עושה בביתו. כשבאו, מצאוהו שוכב על הספה כשהוא מקופל ראשו ורגלו. הרבי הקדוש מראפשיץ נענה ואמר, אחי ורעי, היודעים אתם מי הוא השוכב כאן? ועמדו כולם משתוממים, כי הלוא הכירו אותו, עד שנענה הרבי הקדוש הבני יששכר ואמר: אני יודע מי שוכב כאן, "אָ שְׁטִיק בְּאַרְגָּן סִינֵי לִיגֶט דָּא" - חתיכת הר סיני מונח כאן. ענה הרבי הקדוש מראפשיץ, "כן הוא האמת", והלכו לדרכם ולא הקיצו אותו.

מה אמר אליהו הנביא זכור לטוב למרן האור החיים הקדוש

איזה אורות, איזה ישועות, אני לא יכול לתאר לכם מה היה אצל האמא כל שבוע. מי שרוצה לעשות קשר של קיימא עם האור החיים הקדוש, יקבע קביעות ללמוד בצוותא ברבים או אפילו ביחיד, את הספר הקדוש, ובודאי יהיה לו ישועות בנגלה ובנסתר.

(מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף ט, ח"ט תמוז תשפ"ב - יומא דהילולא של האור החיים הקדוש)

הרבי הקדוש הישמוח ישראל קרא את כל השמות והבקשות מתוך נייר חלק

השבוע בדף היומי (כתובות דף נז): נלמד בסייעתא דשמיא, הטעם שהאב יכול לעכב קידושי בתו הקטנה, כי הגם שעכשיו ניחא לה נישואיה, אך יתכן שבסופו של דבר תתחרט ותחזור אליו. ורואים מזה, שכשנגשים לשידוך, צריכים לחשוב מראש מה יהיה באחריתו של שידוך זה.

נספר סיפור מרטיט על הרבי הקדוש רבי ירחמיאל ישראל יצחק, בן הרבי הקדוש רבי יחיאל מאלכסנדר, בעל ה"ישמוח ישראל", שיגלה לנו טיפה מן היסוד כמה הרבי הקדוש היה הימל מענטש. מסופר על הצעת שידוך שהביאו לפתחו של רבינו הקדוש בעל הישמוח ישראל מאלכסנדר, והרבי הקדוש לא העניק את הברכה לגמר התקשרות השידוך. כשנשאל על ידי הגאון מקוטנא למה הוא מתנגד לשידוך, ענה הרבי הקדוש דברים מרטיטים: בשטר נתנים מתחילים במילים, "המגיד מראשית אחרית", מי שלא יודע להגיד מראשית הזיווג, מה תהא האחרית שלהם, אינו רשאי להתערב בדבר!

נספר עוד סיפור, פעם ישבו חסידי אלכסנדר בבית מדרש, ופתאום הגיע מישהו בסערה גדולה, והתחיל לצרוח בבית מדרש בצעקות נלהבות, "רבי אחד יש בעולם!" חסידי אלכסנדר חשבו, שהבן אדם השתבש בדעתו, אבל תוך כמה דקות התבררו הפרטים. אותו חסיד שצעק "רבי אחד יש בעולם", שלף פתק מהכיס, ונפנף בפתק לפני הנוכחים. הוא סיפר, שהוא הכין פתק - "קויטל" עם כל השמות למסור לרבי, אבל בטעות התחלף לו הפתק עם פתק אחר, הפתק עם השמות הוא השאיר בכיס, ומסר לרבי הקדוש בעל הישמוח ישראל, נייר ריק וחלק. והרבי בעינים הקדושות והטהורות שלו, קרא בפתק הריק את כל שמות משפחתו ובקשותיו, כאילו הם כתובים שחור על גבי לבן!

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם יבמות דף קח, כ"ט טבת תשע"ה)

אם היית יודע קדושת האור החיים הקדוש היית בוכה על ציונו

רבינו האור החיים הקדוש, צדיק יסוד עולם, נר המערבי, איש אלוקים קדוש, שאין לנו שום הבנה בגדולתו ובקדושתו. הבוקר פתחתי את הספר הקדוש אור החיים בתחילת בראשית, ומצאתי שמה דיבורים נוראים שיכולים לעורר ולחזק כל יהודי לאהבת הבורא וליראת שמים, ומזה אפשר לקבל קצת הצצה מי היה האור החיים הקדוש. וכך כותב האור החיים הקדוש בתחילת פרשת בראשית: "פְּתַחוּ הַשְּׁמַיִם וְאֶרְאֶה מַרְאֹת אֱלֹקִים בּוֹרְא קְצוֹת הָאָרֶץ וְאֶתְּבוֹנֶן בְּמַה שְּׁהוֹרְשֵׁתִי לְהַתְּבוֹנֶן בְּפִתַח דְּבַרִי קְדוֹשׁ, וְהִיעִירֹתִי מִמְּצַרְחָה שֶׁל תּוֹרְחָה". איזה דיבורים קדושים ונוראים.

בשעת פטירתו של מרן האור החיים הקדוש, ישב אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש בסעודה שלישית, אחרי שהוא בירך המוציא ואכל את הפרוסה, אמר, "כבה נר המערבי!" ההייליגער הוסייאטינער אמר, שהאור החיים הקדוש היה עמוד התורה. ההייליגער אהבת ישראל היה מקפיד ללמוד אור החיים כל שבוע, כשלא הספיק לגמור את כל הפרשה באותו שבוע, המשיך ללמוד את זה בשבוע שאחרי זה.

הרבי רבי מוטיל סלאנימ'ער סיפר, שמרן החיד"א היה פעם אצל הרבי שלו - האור החיים הקדוש, בשעת רעוא דרעוין. כשיצא משם וסגר את הדלת, התחיל לרדת גשם, ולא היה יכול לצאת לדורך, ונשאר לעמוד מחוץ לבית. אחר זמן שכבד הפסיק הגשם, פתח לו האור החיים הקדוש את הדלת, והכניס אותו פנימה. והתנצל, שלא הכניס אותו מקודם בשעת הגשם, כי אליהו הנביא זכור לטוב היה אצלו! הוא גילה לו מה שאמר לו אליהו הנביא, שבליל שבת קודש יגידו מזמור שיר ליום השבת בעמידה.

נספר סיפור נוסף מגליון הנפלא "תורת האור החיים הקדוש". מובא שם, שאחד מהתלמידים של הטעפליקער רב סיפר, שפעם ביום הייארציט של האור החיים הקדוש, ביקש ממנו הטעפליקער רב להשיג עבורו סוס ורכב, כדי לנסוע להר הזיתים, להשתטח על הציון של רבינו. כשהוא הגיע לציון, הוא השתטח על הקבר בידיו ורגליו וכל גופו, והתחיל לבכות בדמעות שליש, ובמשך חצי שעה הוא לא הפסיק לבכות. כשהרים הטעפליקער רב את הראש אחרי חצי שעה של בכי, הוא ראה שהתלמיד שוגיע את עומד שם קצת אדיש. אמר לו הטעפליקער רב בבכי גדול: "אם היית יודע מי קבור פה, גם אתה היית בוכה".

מורי ורבותי, לימוד בספר אור החיים הקדוש זה אוצר של ישועות, זה סגולה להיפקד בבנים, זה סגולה שיהיה לנו בנים צדיקים וכשרים. זכיתי כמה שנים לארגן אצל האמא שתחיה, סעודת אור החיים כל שבוע, האמא ישרה בראש השולחן, וכל אחד מבני המשפחה למד שְׁטִיקֶעל אור החיים.

בשבת קודש שבת פרשת פינחס, כשקראנו בתורה על הימים טובים – ויהי רצון שגם הימים האלו יהפכו לששון ולשמחה, בורא עולם האיר לי ווארט ברש"י הקדוש. אם אנשים היו יודעים איזה יהלומים יש ברש"י, לא היה עובר עליהם יום אחד מבלי ללמוד חומש רש"י. אפשר ללמוד מדברי רש"י, מיהו מנהיג, מה תפקידו של מנהיג, מה דרכי פעולה של מנהיג. על הפסוק (פרק כז פסוק יח), ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו, ואומר רש"י הקדוש (ד"ה קח לך), "קחנו בדברים", וחשבת בחמלת ה' עלי לבאר בדרש, שזהו תפקידו של המנהיג, להנהיג ולקחת אנשים בדיבורים שלו – "קחנו בדברים". על ידי הדיבורים שלו לוקח המנהיג אנשים מן הקצה אל הקצה, ומשנה להם את החיים, וכמו שרואים בהמשך הרש"י מוזכר הלשון 'מנהיג' – אשריך שזכית 'להנהיג' בניו של מקום. ומה הרעיונות לזה, מה המרשם למשוך את אדם בדברים. ואומר רש"י הקדוש בהמשך (ד"ה אשר רוח בו), "שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד", שיוכל להגיד לכל אדם את המילה הנכונה, את המילה המתאימה.

מורי ורבותי, כל יהודי יכול להיות מנהיג! נספר סיפור שבדידי הוי עובדא, לפני שבועיים, הייתי בחתונה בחצר הקודש בוהוש, החתן נכדו של ש"ב מרן הרבי מבוהוש שליט"א עם הכלה נכדתו של מרן הרבי מלעלוב ארצות הברית שליט"א. בחתונה ניגשתי לגיס של המחונן בנו של הרבי מלעלוב ארצות הברית, היום הוא דיין חשוב במונרו, ולפני חמש עשרה שנה היה גר בטאהש, זכיתי להיות אצל ההיילינער "עבודת עבודה" זצוק"ל בשבת קודש, ומשם הכרתי את אותו אברך, שכבר היה אז תלמיד חכם עצום. כשנפגשנו בחתונה, אמרתי לו, שלום עליכם, מזל טוב. הוא אומר לי, אני רק יספר לך משהו, לפני חמש עשרה שנה אמרת איזה משפט לאברך, והמשפט הזה נתן לאברך זה חיזוק גדול, בדיוק לפני חודש דיבר אתי אברך זה, ובתוך דבריו אמר לי, "הרב קובלסקי האָט מיר גֶּקְאָגְט פֿאַר פּוֹפֶּצֶען גַּאָר", והגיד לי מה אמרת לו אז! אני כבר לא זוכר מה אמרתי, ואני כבר לא זוכר מי האברך הזה, אבל המילים הספורות עשו עליו רושם עד היום הזה. כל אחד צריך להידבק במידותיו של הקב"ה, כי ה' דבר טוב על ישראל (במדבר י, כט), לדבר מילים טובות לבני ישראל, ולהיזהר שיצא לנו מהפה אך ורק דיבורים טובים ומועילים.

מילי הספיידא

על מרן הגאב"ד הגאון הגדול רבי יצחק טוביה ווייס זצוק"ל בעל "שערי טוביה" שנסתלק ביום השבת ב' אב תשפ"ב

חכם שמת הכל קרוביו, נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה', המנורה הטהורה, כבוד קדושת מרן הגאב"ד זצוק"ל, נחטף מאיתנו לביל שבת קודש פרשת מסעי, לסדר "עד מות הכהן הגדול". כששמעתי הלילה בצאת השבת את הבשורת איוב, חשבת בחמלת ה' עלי, את דברי רש"י הקדוש על הפסוק הנ"ל (פרק לה פסוק כה), "שהוא בא להשרות שכינה בישראל", רבינו הגאב"ד, בא להשרות שכינה בישראל, ועתה פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה.

יתומים היינו, מרן הגאב"ד שהיה יתום מגיל ילדות, וניצל בניסים מהשוואה האיומה והנוראה, יגע בתורה יומם ולילה, החיה יתומים ולאמנות, החיה שבורי לב, זכה לינוק מקדושי עליון שרפי מעלה, האיר פנים לכל נברא בצלם, הרביץ תורה ברבים, והגן על הדור.

הבית בגבעת משה בירושלים, היה בבחינת תל תלפיות, תל שכל פיות פונים בו, אנשים נכנסו לקודש פנימה בעצב, ויצאו מאושרים. לפני הרבה שנים, לויתי משפחה מישוב איתמר, שהבן שלהם, לא עליכם נחטף על ידי רוצחים שפלים, ובמשך שבוע לא ידעו אם הוא חי או מת, עד שנודע שהישמעאלים הארורים רצחו אותו לא עליכם, הצער היה נוראי. לויתי את האבא למרן הגאב"ד, באיזה מאור פנים קיבל אותו הגאב"ד, איזה אוזן קשבת, אני לא ישכח זאת לעולם. ואחרי כל השיחה הממושכת, מרן הגאב"ד בגילו המופלג, ליווה אותו החוצה עד הרכב. מרן הגאב"ד היה יחיד בדור במצות לוייה.

אבל הציבור לא יודע, שעם כל זה שהיה מפורסם בדרגה הגבוהה של "מרן הגאב"ד", בכל זאת היה חי בהסתרה שבתוך ההסתרה. זכיתי כמה פעמים להתפלל עם רבינו בבית כנסת הצמוד לביתו, איזה תפילה והשתפכות הנפש. כמה קושי התמודד רבינו מגיל ילדות, אבל תמיד היה צהלתו בפניו, כמה אור הביא רבינו לירושלים עיר הקודש.

ידוע הגמרא בשבת (דף קה:), אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא, כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקדוש ברוך הוא סופרן, ומניחן בבית גנזיו. מורי ורבותי, אם הדמעות על אדם כשר חשוב כל כך, שהקדוש ברוך הוא סופרן, ומניחן בבית גנזיו, כל שכן כשמורידים דמעות על יהודי שכל חייו היה מקשה אחת של התקרבות לבורא עולם, זה בודאי חשוב מאד בשמים. למדנו בדף היומי במסכת מועד קטן (דף כח:), אמר רבי אמי, למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך, מה פרה אדומה מכפרת, אף מיתתן של צדיקים מכפרת. אמר רבי אלעזר, למה נסמכה מיתת אהרן לבגדי כהונה, מה בגדי כהונה מכפרין, אף מיתתן של צדיקים מכפרת.

נסיים בסיפור נורא שסיפר מרן הגאב"ד, מרן הגאב"ד לא זכה להכיר הרבה את ההורים שלו בימי ילדותו, עוד לפני הבר מצוה הם נלקחו ממנו, ויותר לא ראה אותם, זכרונות יחידים היו לו מההורים. מרן הגאב"ד סיפר, שהוא ראה פעם את האבא שלו מבדך ברכת המזון, וכשהגיע לברכת רחם נא, על ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך, איז ער אַ נִדְעָר גֶּעפֿאַלְען און גֶּעחְלִישְט – הוא נפל והתעלף, והיו צריכים להוציא אותו החוצה, לאויר, כדי לעורר אותו מהעילפון. גם עתה, רחם נא על ירושלים עירך, אחרי שמרן הגאב"ד נחטף מאיתנו.

כמה היה עדיף הלילה לדבר על חידוש שבוא עולם האיר לי בשבת, ככה רציתי להתחיל את השבוע, עם בשורות טובות. שנזכה שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו, ומרן הגאב"ד זצוק"ל, יגן עלינו ממרומים לפני כסא הכבוד, גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם, שיביא לנו את הגאולה השלימה, ונזכה שהימים האלה יהפכו לששון ולשמחה, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כתובות דף כד, מוצ"ש אור לג' אב תשפ"ב)

כ"ק מרן הגאב"ד זצוק"ל
מעיין בגליון מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

א' אב תשפ"ב

כבוד המגיד שיעור הגאון הצדיק המפורסם חביבם של גדולי מוהרא"י קובלסקי שליט"א הפתיחה שלכם על האחדות הרעישה עולמות. לא יאומן הזכיה שלכם לכבד את כל החצרות והקהילות ולחבר את כולם יחד באהבה ובאחוזה, תוך דאגה ואהבה לכלל ישראל.

שמעתי את הרעיון שלכם שכל אחד יקבל על עצמו לעשות שבת בחצר אחרת, ובכך ללמוד ולראות את הדברים הטובים של כל קהילה וחצר, זה רעיון ענק וחיוני המתאים לבין המצרים.

ידוע מאמרו של הרבי רבי שלום הגדול מפרהאבישט שאמר, כשם שמשנכנס אדר מרבין בשמחה, דהיינו שמרבים משמים בחדשים מתוך בשמחה כך משנכנס אב ממעטים בשמחה, ממעטים את הצרות והיסורים מתוך שמחה.

ואפשר לומר שאתם מקיימים בימים אלו את הווארט כפשוטו – ממעטים במחלוקת מתוך שמחה....

כעתירת ידיך משומעי השיעור

ח.י.ד.ב.ה. ביתר

נקודה
למחשבה:

פרשת ראה קוראים תמיד או בשבת מברכים חודש אלול, או בראש חודש אלול, כי רא"ה הוא ר"ת ראה אלול. הילוך, וכן ראש אלול היום. עוד ר"ת יש בתיבת רא"ה, ר'איים א'ת ה'קולות, כבר רואים ומתכוננים לקולות השופר של ראש השנה.

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661